

Kompetanse for livet = kompetanse uten datostempel

- Sikrer styringssystemet for høyere utdannings god
«studiekvalitet»?

Sigurd Rysstad, januar 2018

Disposisjon

- A. Hvilke «kompetanser» bør utvikles gjennom utdanningsprogrammer?
Hva er «utdanningskvalitet»?
- B. Hva slags gode er «utdanning»?
- C. Hvilket styringssystem *kan* sikre god «kvalitet»?

A. Visjon om utdanningsprogrammer

MÅL FOR KANDIDATUTDANNING:

-NMBUs kandidater har kompetanse på høyt faglig nivå, er etterspurte og bidrar til bærekraftig verdiskaping for å sikre fremtidens livsgrunnlag.

-NMBUs kandidater har faglig dybde, tverrfaglig forståelse og internasjonalt perspektiv (Strategiplan 2014-2018)

FORSLAG TIL NY VISJON FOR UTDANNING (2018-20xx)

«Utdanne kandidater med faglig dybde, **generiske kompetanser** og internasjonale perspektiver»

Hva menes med «generiske kompetanser»?

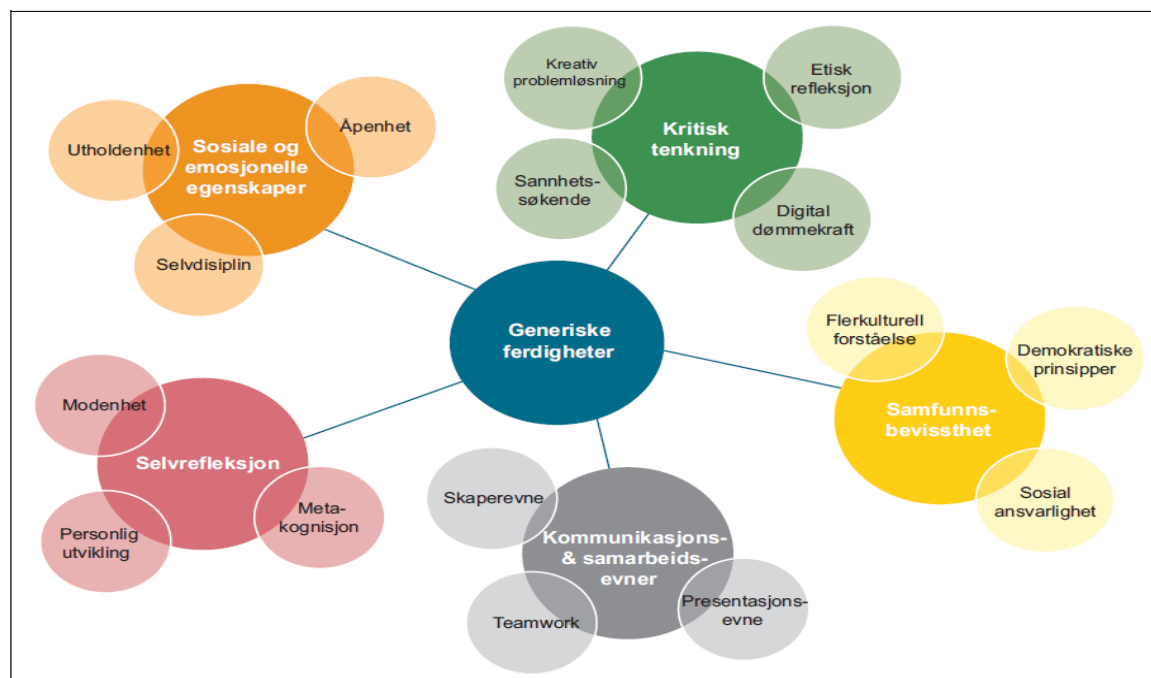
A2. Regjeringen om generiske «ferdigheter»

14

Meld. St. 16
Kultur for kvalitet i høyere utdanning

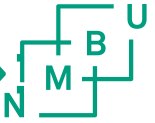
2016–2017

Figur 1.1 Generiske ferdigheter

Kilde: Begrepene opptrer i ulike kilder, blant annet: NOU 2015: 8; Center for Curriculum Redesign 2015; OECD 2016d

A3. Dansk utredning om generisk «kompetanse»

Kompetanse uten datostempel

Muliggjørende kompetanse (kompetanse for livslang læring):

-Kompetanser som bygger på kjernen i fagets faglighet og skaper utgangspunkt for å forme studentens holdninger og evne til å utvikle faget og samtidig overskride fagets grenser

Transformerende (oversette og anvende) kompetanse:

- Evne til å anvende fagets innsikter i nye kontekster

Forberedende ferdigheter:

-Regne, lese, skrive

Kompletterende kompetanse:

-Formidlingsevne og kritisk tenkning
(kan tilegnes gjennom emner som ikke inngår i fag-utdannelsen)

B. Asymmetrisk informasjon om kvalitet gir markedssvikt

-Søkergeroder: Kvaliteten kan i stor grad vurderes/sikres før beslutning/kjøp

-Erfaringsgeroder: Kunden kjenner kvaliteten først etter å ha gjennomført (i det minste deler av)
«tjenesten/behandlingen»
Eks. Tannlegebehandling.

-Tillitsgeroder: Kunden vet ikke selv etter ferdig «behandling» om kvaliteten på tjenesten var god eller dårlig
Eks. Fysioterapi mot akutte ryggsmarter

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2002-18/id145716/sec7#KAP17-2>

*Er utdanningsprogram
«erfarings-» eller
«tillitsgeroder»?*

*Dokumentert
sammenheng mellom
«læringsutbytte» og
«student-evaluering»/
«kundetilfredshet»?*

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0191491X16300323>

C. Hvilket styringssystem *kan* sikre studiekvalitet?

- BYRÅKRATIMODELLEN:

Sentral, hierarkisk styring

- MARKEDSMODELLEN:

«Konsumentenes valg» avgjør hva som tilbys/produseres gjennom markedsmekanismen

- PROFESJONSMODELLEN:

“Produsentene/tilbyderne” bestemmer.

Selvregulerte profesjoner med makt over og monopol på saksområder (“jurisdiction”)

Meritokrati: Posisjoner tildeles basert på kompetanse

Profesjonsetikk – normstyrt («hva er bra/riktig»)

